TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. vasario 27 d. *

Byloje C-354/04 P

dėl 2004 m. rugpjūčio 17 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Gestoras Pro Amnistía, įsteigta Hernanyje (Ispanija),

Juan Mari Olano Olano, gyvenantis Madride (Ispanija),

Julen Zelarain Errasti, gyvenantis Madride (Ispanija),

atstovaujami advokato D. Rouget,

apeliantai,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Sąjungos Tarybai, atstovaujamai E. Finnegan ir M. Bauer,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: prancūzų.

Ispanijos Karalystei, atstovaujamai *Abogacía del Estado,*

Jungtinei Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystei,

pirmojoje instancijoje įstojusioms į bylą šalims,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijos pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts ir R. Schintgen, teisėjai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, P. Lindh, J. C. Bonichot (pranešėjas) ir T. von Danwitz,

generalinis advokatas P. Mengozzi,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2006 m. spalio 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo apeliaciniu skundu *Gestoras Pro Amnistía* ir J. M. Olano Olano bei J. Zelarain Errasti prašo panaikinti 2004 m. birželio 7 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos

teismo nutartį *Gestoras Pro Amnistía ir kt. prieš Tarybą* (T-333/02, nepaskelbta Rinkinyje, toliau – skundžiama nutartis), kuria jis atmetė jų ieškinį dėl prašymo atlyginti apeliantų tariamai patirtą žalą dėl *Gestoras Pro Amnistía* įtraukimo į sąrašą asmenų, grupių ir organizacijų, nurodytų 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (OL L 344, p. 93) 1 straipsnyje, 2002 m. gegužės 2 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2002/340/BUSP, įgyvendinančios Bendrąją poziciją 2001/931 (OL L 116, p. 75), 1 straipsnyje ir 2002 m. birželio 17 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2002/462/BUSP, įgyvendinančios Bendrąją poziciją 2001/931 ir panaikinančios Bendrąją poziciją 2002/340 (OL L 160, p. 32), 1 straipsnyje.

Bylos aplinkybės

2 Skundžiamos nutarties 1–11 punktuose bylos aplinkybės buvo aprašytos taip:

„1 Remiantis bylos medžiaga, *Gestoras Pro Amnistía* – tai organizacija, kurios tikslas yra baskų krašte ginti žmogaus teises, pirmiausia kalinių ir politinių pabėgėlių teises. Ieškovų tvirtinimu, ši organizacija įkurta 1976 m. ir jos buveinė yra Hernanyje (Ispanija). J. M. Olano Olano bei J. Zelarain Errasti buvo paskirti jai atstovauti. Joks oficialus dokumentas, susijęs su šiomis aplinkybėmis, nebuvo pateiktas.

2 2001 m. rugsėjo 28 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė Rezoliuciją 1373 (2001), kuria buvo nuspręsta, kad visos valstybės, padėdamos viena kitai, turėtų teikti kuo didesnę pagalbą tiriant nusikaltimus ir atliekant kitus

procesinius veiksmus dėl teroro aktų finansavimo ar paramos šiems aktams įgyvendinti, įskaitant pagalbą gaunant jų turimus įrodymus, kurie yra būtini tyrimui.

3 2001 m. lapkričio 2 ir 19 d. Nutartimis *Audiencia Nacional,* esančio Madride (Ispanija), *Juzgado Central de Instrucción nº 5* atitinkamai nurodė suimti numanomus *Gestoras Pro Amnistía* vadovaujančius asmenis, įskaitant abu jos atstovus, ir pripažino *Gestoras Pro Amnistía* veiklą neteisėtą, remdamasis tuo, kad ši organizacija buvo už nepriklausomybė kovojančios baskų organizacijos ETA dalis. *Gestoras Pro Amnistía* šį sprendimą apskundė.

4 Pripažinus Bendrijos (ir valstybių narių) veiksmų būtinumą, siekiant įgyvendinti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliuciją 1373 (2001), 2001 m. gruodžio 27 d. (Europos Sąjungos) Taryba priėmė Bendrąją poziciją 2001/931 <...>. Ši bendroji pozicija buvo priimta ES sutarties V antraštinės dalies „Nuostatos dėl bendros užsienio ir saugumo politikos" (BUSP) 15 straipsnio ir ES sutarties VI antraštinės dalies „Policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose nuostatos" <...> 34 straipsnio pagrindu.

5 Bendrosios pozicijos 2001/931 1 ir 4 straipsniai numato:

„1 straipsnis

1. Ši bendroji pozicija pagal tolesnių straipsnių nuostatas taikoma priede išvardytiems su teroro aktais susijusiems asmenims, grupėms ir organizacijoms.

<...>

6. Priede pateiktas asmenų ir organizacijų sąrašas yra reguliariai ir bent kartą per šešis mėnesius atnaujinamas siekiant užtikrinti, kad yra pagrindas palikti juos sąraše."

„4 straipsnis

Valstybės narės, išnaudodamos policijos ir teismų bendradarbiavimo galimybes pagal (ES) sutarties VI antraštinę dalį, teikia viena kitai kuo didžiausią pagalbą užkertant kelią terorizmui ir su juo kovojant. Tam savo institucijų atliekamiems tyrimams ir procesiniams veiksmams dėl bet kurio iš priede išvardytų asmenų, grupių ir organizacijų, jos, gavusios prašymą, kiek įmanoma labiau išnaudoja turimas galias pagal Europos Sąjungos teisės aktus ir kitus valstybėms narėms privalomus tarptautinius susitarimus, sutartis bei konvencijas."

6 Bendrosios pozicijos 2001/931 priedo 2 punkte „Grupės ir organizacijos" nurodyta:

„* — Euskadi Ta Askatasuna/Tierra Vasca y Libertad/Baskų tėvynė ir laisvė (ETA)

(Toliau išvardytos organizacijos yra ETA teroristų grupės dalis: K.a.s.; Xaki; Ekin, Jarrai-Haika-Segi, Gestoras pro-amnistía)."

7 Šio priedo išnašoje nurodyta, kad „asmenims, pažymėtiems *, taikomas tik 4 straipsnis“.

8 2001 m. gruodžio 27 d. Taryba taip pat priėmė Bendrąją poziciją 2001/930/BUSP dėl kovos su terorizmu (OL L 344, p. 90), Reglamentą (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu (OL L 344, p. 70) ir Sprendimą 2001/927/EB, pateikiantį Reglamento Nr. 2580/2001 2 straipsnio 3 dalyje numatytą sąrašą (OL L 344, p. 83). Ieškovai neminimi nė viename iš šių dokumentų.

9 Pagal (2001 m. gruodžio 18 d.) Tarybos deklaraciją, esančią protokolo dėl Bendrosios pozicijos 2001/931 ir Reglamento Nr. 2580/2001 priėmimo priede (toliau – Tarybos deklaracija dėl teisės į teisingumo atkūrimą):

„Taryba, atsižvelgdama į Bendrosios pozicijos (2001/931) 1 straipsnio 6 dalį, primena, kad bet kokia padaryta klaida dėl numatytų asmenų, grupių ar organizacijų suteikia teisę šaliai, kuriai padaryta žala, reikalauti teisingumo atkūrimo.“

10 2002 m. gegužės 23 d. Sprendimu Europos žmogaus teisių teismas ieškovų pareikštą ieškinį penkiolikai valstybių narių dėl Bendrosios pozicijos 2001/931 atmetė kaip nepriimtiną, remdamasis tuo, kad dėl jų nurodytos padėties ieškovų negalima pripažinti (1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos) Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) pažeidimo aukomis (*Recueil des arrêts et décisions 2002-V*).

11 2002 m. gegužės 2 d. ir birželio 17 d. Taryba, remdamasi ES 15 ir 34 straipsniais, priėmė Bendrąsias pozicijas 2002/340/BUSP ir 2002/462/BUSP, įgyvendinančias Bendrąją poziciją 2001/931 (OL L 116, p. 75 ir OL L 160, p. 32). Šių dviejų bendrųjų pozicijų prieduose yra *Gestoras Pro Amnistía* pavadinimas, įrašytas tokiomis pačiomis formuluotėmis kaip ir pavadinimai, esantys Bendrojoje pozicijoje 2001/931."

3 Papildant šią bylos aplinkybių santrauką reikia nurodyti, kad pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalies pirmąją pastraipą:

„Priede pateiktas (su teroro aktais susijusių asmenų, grupių ir organizacijų) sąrašas yra sudaromas remiantis tikslia informacija ar atitinkamos bylos medžiaga, kurios rodo, kad kompetentinga institucija dėl (šių) <...> asmenų, grupių ir organizacijų yra priėmusi sprendimą, nepaisant to, ar jis susijęs su pavedimu, remiantis rimtais ir patikimais įrodymais ar įkalčiais, pradėti tyrimus ar baudžiamąjį persekiojimą dėl teroristinio akto, pasikėsinimo padaryti, dalyvauti ar padėti darant tokią veiką, ar su tokių veiksmų pasmerkimu. <...>"

4 *Gestoras Pro Amnistía* Tarybos paprašė leisti susipažinti su dokumentais, kuriais ji rėmėsi ją įrašydama į Bendrosios pozicijos 2001/931 priede pateiktą sąrašą. 2002 m. kovo 27 d. laišku Tarybos generalinis sekretorius perdavė *Gestoras Pro Amnistía* kelis dokumentus, susijusius su šia bendrąja pozicija. Manydama, kad šie dokumentai su ja nebuvo susiję nei konkrečiai, nei asmeniškai, asociacija Tarybai pateikė naują prašymą, kurį ši atmetė 2002 m. gegužės 21 d. laišku, motyvuodama tuo, kad šiam sąrašui sudaryti būtina informacija, išnagrinėjus ir priėmus sprendimą, buvo grąžinta atitinkamoms nacionalinėms delegacijoms.

Ieškinys Pirmosios instancijos teisme ir skundžiama nutartis

5 2002 m. spalio 31 d. Pirmosios instancijos teismui pateiktame ieškinyje apeliantai prašė:

— įpareigoti Tarybą sumokėti, pirma, 1 000 000 eurų *Gestoras Pro Amnistía* ir, antra, po 100 000 eurų – J. M. Olano Olano bei J. Zelarain Errasti, atlyginant žalą, tariamai patirtą dėl *Gestoras Pro Amnistía* įtraukimo į asmenų, grupių ir organizacijų, nurodytų bendrųjų pozicijų 2001/931, 2002/340 ir 2002/462 1 straipsnyje, sąrašą,

— prie šių sumų pridėti 4,5 % dydžio metines palūkanas, skaičiuojamas nuo Pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo datos iki faktinio sumokėjimo, ir

— priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

6 Atskiru dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2003 m. vasario 12 d., Taryba, remdamasi Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsniu, pateikė prieštaravimą dėl priimtinumo, prašydama ieškinį pripažinti akivaizdžiai nepriimtiną ir iš „ieškovės“ priteisti bylinėjimosi išlaidas.

7 2003 m. birželio 5 d. Nutartimi Pirmosios instancijos teismo antrosios kolegijos pirmininkas patenkino Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymus įstoti į bylą Tarybos pusėje. Savo pastabas dėl prieštaravimo dėl priimtinumo pateikė tik Ispanijos Karalystė.

8 Savo pastabose dėl prieštaravimo dėl priimtinumo apeliantai Pirmosios instancijos teismo prašė:

— pripažinti ieškinį dėl žalos atlyginimo priimtiną,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, pripažinti, kad Taryba pažeidė bendruosius Bendrijos teisės principus, ir

— bet kuriuo atveju priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

9 Skundžiama nutartimi, priimta pagal Procedūros reglamento 111 straipsnį, Pirmosios instancijos teismas atmetė ieškinį, nepradėdamas žodinės procedūros dalies.

10 Pirma, jis manė, kad Europos Sąjungos teisinėje sistemoje akivaizdžiai neturi kompetencijos nagrinėti apeliantų ieškinio dėl žalos atlyginimo.

11 Padarydamas šią išvadą, Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad su apeliantais buvo susijęs tik Bendrosios pozicijos 2001/931 4 straipsnis, pagal kurį valstybės narės, išnaudodamos policijos ir teismų bendradarbiavimo galimybes pagal ES sutarties VI antraštinę dalį, teikia viena kitai kuo didžiausią pagalbą, todėl vienintelis tinkamas aktų, kuriais tariamai buvo padaryta nurodoma žala, teisinis pagrindas buvo ES 34 straipsnis. Jis konstatavo, kad vienintelės teisių gynimo priemonės, numatytos ES 35 straipsnio 1, 6 ir 7 dalyse, kurias nurodo ES 46 straipsnis, buvo

prašymas priimti prejudicinį sprendimą, ieškinys dėl panaikinimo ir valstybių narių tarpusavio ginčų sprendimas. Todėl jis manė, kad teisių gynimo priemonė, susijusi su žalos atlyginimu, ES sutarties VI antraštinėje dalyje nenumatyta.

12 Antra, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad jis vis dėlto buvo kompetentingas ieškinį išnagrinėti, tačiau tik tiek, kiek jis susijęs su Bendrijos kompetencijos pažeidimu.

13 Pirmosios instancijos teismas priminė, kad Bendrijos teismas yra kompetentingas nagrinėti, ar pagal ES sutartį priimtas aktas nepaveikia Bendrijos kompetencijos. Taigi skundžiamos nutarties 41–47 punktuose jis išnagrinėjo, ar priimdama ginčijamus aktus Taryba neteisėtai nepažeidė Bendrijos kompetencijos.

14 Tačiau Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad apeliantai nenurodė jokio EB sutartyje numatyto teisinio pagrindo, kuris būtų pažeistas. Jis nusprendė, kad priimdama nagrinėjamus aktus Taryba teisėtai rėmėsi ES sutarties VI antraštine dalimi ir todėl apeliacinis skundas, kiek jis paremtas Bendrijos kompetencijos pažeidimu, turi būti atmestas kaip akivaizdžiai nepagrįstas.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

15 Apeliantai Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą nutartį,

— pačiam priimti sprendimą dėl ieškinio ir patenkinti apeliantų reikalavimus, pateiktus Pirmosios instancijos teismui,

— priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

16 Taryba Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą kaip akivaizdžiai nepriimtiną,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti jį kaip nepagrįstą,

— prireikus grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui, ir

— priteisti iš apeliantų bylinėjimosi išlaidas.

17 Ispanijos Karalystės pateikti reikalavimai sutampa su Tarybos.

Dėl apeliacinio skundo

Dėl apeliacinio skundo priimtinumo

Šalių argumentai

18 Taryba ir Ispanijos Karalystė teigia, kad apeliantų argumentai iš esmės yra identiški jau pateiktiems pirmojoje instancijoje, konkrečiai nenurodant skundžiamos

nutarties teisės klaidos. Todėl apeliacinis skundas turi būti atmestas kaip akivaizdžiai nepriimtinas.

Teisingumo Teismo vertinimas

— Dėl apeliacinio skundo dalies, susijusios su skundžiama nutartimi tiek, kiek ja atmestas ieškinio pagrindas, grindžiamas tuo, kad Taryba pažeidė Bendrijai suteiktą kompetenciją

19 Apeliantai Pirmosios instancijos teisme teigė, kad priimdama Bendrąją poziciją 2001/931, kurią patvirtino Bendrosios pozicijos 2002/340 ir 2002/462, Taryba sąmoningai pažeidė Bendrijai suteiktą kompetenciją, siekdama iš šioje bendrojoje pozicijoje nurodytų asmenų atimti teisę į veiksmingą teisinės gynybos priemonę.

20 Skundžiama nutartimi Pirmosios instancijos teismas pripažino turįs kompetenciją nagrinėti tik tą apeliantų pateikto ieškinio dalį, kuri yra grindžiama Bendrijos kompetencijos pažeidimu, nurodydamas būtent 1998 m. gegužės 12 d. Sprendimą *Komisija prieš Tarybą* (C-170/96, Rink. p. I-2763, 17 punktas). Skundžiamos nutarties 45 ir 46 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ES 34 straipsnis buvo tinkamas Bendrosios pozicijos 2001/931 4 straipsnio priėmimo teisinis pagrindas ir kad apeliantai nepaminėjo jokio EB sutartyje numatyto teisinio pagrindo, kuris būtų pažeistas.

21 Teisingumo Teismui pateiktame apeliaciniame skunde apeliantai tik pakartoja, kad minėtas bendrąsias pozicijas Taryba priėmė remdamasi ES 34 straipsnio teisiniu pagrindu vien siekdama atimti jų teisę pateikti ieškinį. Tačiau apeliantai nepateikia jokio argumento, kuris paremtų šį teiginį.

22 Iš EB 225 straipsnio, Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmosios pastraipos ir jo Procedūros reglamento 112 straipsnio 1 dalies c punkto išplaukia, kad apeliaciniame skunde turi būti aiškiai nurodytos sprendimo arba nutarties, kuriuos prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą (žr. pirmiausia 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 34 punktą ir 2002 m. sausio 8 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Monsanto ir Komisiją*, C-248/99 P, Rink. p. I-1, 68 punktą bei 2003 m. lapkričio 11 d. Nutarties *Martinez prieš Parlamentą*, C-488/01 P, Rink. p. I-13355, 40 punktą).

23 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad, kaip teigia Taryba ir Ispanijos Karalystė, apeliaciniame skunde nenurodyta priežastis, dėl kurios teisinis motyvas, kuriuo Pirmosios instancijos teismas rėmėsi skundžiamos nutarties 45 ir 46 punktuose, buvo klaidingas. Dėl to ši apeliacinio skundo dalis yra nepriimtina.

— Dėl apeliacinio skundo dalies, kuria skundžiama nutartis ginčijama tiek, kiek joje nuspręsta, kad Pirmosios instancijos teismas neturi kompetencijos nagrinėti ieškinio dėl žalos atlyginimo

24 Kaip nurodyta pirmiau, iš EB 225 straipsnio, Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmosios pastraipos ir Procedūros reglamento 112 straipsnio 1 dalies c punkto išplaukia, kad apeliaciniame skunde turi būti aiškiai nurodytos sprendimo arba nutarties, kuriuos prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą.

25 Šioje byloje, priešingai nei teigia Taryba ir Ispanijos Karalystė, apeliacinis skundas tiek, kiek jis susijęs su Pirmosios instancijos teismo atsisakymu laikyti save turinčiu kompetenciją nagrinėti ieškinį dėl žalos atlyginimo, ne vien pakartoja Pirmosios instancijos teismui pateiktus ieškinio pagrindus ir argumentus, bet ir nurodo kritikuojamas skundžiamos nutarties dalis bei teisinius argumentus, kurie konkrečiai pagrindžia šį prašymą.

26 Iš to išplaukia, kad apeliacinis skundas yra priimtinas tiek, kiek jis yra pateiktas dėl tos skundžiamos nutarties dalies, kurioje Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad neturi kompetencijos nagrinėti ginčo dėl žalos atlyginimo.

Dėl kai kurių pagrindų, kuriais grindžiamas apeliacinis skundas, priimtinumo

Šalių argumentai

27 Dėl kai kurių apeliacinio skundo pagrindų priimtinumo Taryba ir Ispanijos Karalystė, be to, teigia, kad pagrindas, susijęs su Bendrosios pozicijos 2001/931 priedo išnašos, kuri „*“ pažymi grupes, kurioms „taikomas tik 4 straipsnis“, dviejų versijų nagrinėjimu, pirmą kartą minimas tik dublike ir todėl yra nepriimtinas. Apeliantų nuomone, šis nagrinėjimas parodo, kad iki pakeitimo 2003 m. birželio 27 d. Tarybos Bendrąja pozicija 2003/482/BUSP (OL L 160, p. 100) ši išnaša buvo taikoma tik „asmenims“, t. y. fiziniams asmenims, o ne „grupėms ir organizacijoms“, ir kad šiomis aplinkybėmis 2002 m. lapkričio 31 d., kai ieškinys buvo pateiktas Pirmosios instancijos teismui, *Gestoras Pro Amnistía* priklausė ne „asmenų, kuriems taikomas tik 4 straipsnis“, kategorijai, o grupėms ir organizacijoms, kurioms taikomos Bendrijos priemonės, nurodytos Bendrosios pozicijos 2001/931 2 ir 3 straipsniuose.

28 Taryba taip pat pažymi, kad Pirmosios instancijos teismui nebuvo pateikti ir dėl šios priežasties apeliacinėje stadijoje yra nepriimtini du apeliantų nurodyti skundo pagrindai. Tai yra, pirma, apeliacinio skundo pagrindas, susijęs su tuo, kad valstybės narės privalo laikytis ankstesnių sutartinių įsipareigojimų pagal 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 30 straipsnį, susijusį su vėliau tuo pačiu klausimu sudarytų sutarčių taikymu, ir tokių įsipareigojimų pagal EB sutarties 307 straipsnį. Šie ankstesni sutartiniai įsipareigojimai užtikrina

veiksmingą žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių paisymą. Antras nepriimtinas apeliacinio skundo pagrindas susijęs su tuo, kad Teisingumo Teismo praktikoje egzistuoja „išplėstos kompetencijos" aiškinimo principas, pagal kurį Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad jo kompetencija peržengianti Sutarties nuostatas.

Teisingumo Teismo vertinimas

29 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalį vykstant procesui negalima pateikti naujų pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui.

30 Leidimas šaliai Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodyti pagrindą, kuris nebuvo nurodytas Pirmosios instancijos teisme, leistų jai pateikti Teisingumo Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnę bylą, nei buvo nagrinėjęs Pirmosios instancijos teismas. Vykstant apeliaciniam procesui Teisingumo Teismo kompetencija apsiriboja teisinių išvadų, kurios buvo padarytos dėl pirmojoje instancijoje išnagrinėtų ieškinio pagrindų, įvertinimu (žr. 1994 m. birželio 1 d. Sprendimo *Komisija prieš Brazzelli Lualdi ir kt.*, C-136/92 P, Rink. p. I-1981, 58 ir 59 punktus).

31 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad Pirmosios instancijos teisme apeliantai nepateikė ieškinio pagrindų, susijusių su Bendrosios pozicijos 2001/931 priedo išnašos formuluotės pakeitimu, su valstybių narių ankstesnių sutartinių įsipareigojimų laikymųsi ir su bendruoju Teisingumo Teismo „išplėstos kompetencijos" aiškinimo principu.

32 Dėl šios priežasties šie apeliacinio skundo pagrindai yra nepriimtini.

Dėl esmės

Šalių argumentai

33 Apeliantai teigia, kad Pirmosios instancijos teismas neteisingai laikė save neturinčiu kompetencijos nagrinėti jų ieškinio dėl žalos atlyginimo.

34 Sąjunga yra teisės bendrija, kuri pagal ES 6 straipsnio 2 dalį garantuoja EŽTK 13 straipsnyje numatytą veiksmingą teisinės gynybos priemonę ir tos pačios konvencijos 6 straipsnyje numatytą teisę į teismą.

35 Be to, savo deklaracija dėl teisės į teisingumo atkūrimą Taryba pripažino, kad bet kokia klaida sudarant Bendrosios pozicijos 2001/931 priedą laikytina atsiradusia dėl jos kaltės ir suteikia teisę reikalauti teisingumo atkūrimo. Šia deklaracija Taryba teigė, kad ši teisė suteiktina asmenims, grupėms ir organizacijoms, kaip ir apeliantai, numatytiems Bendrosios pozicijos 2001/931 4 straipsnyje, tokiomis pat sąlygomis kaip asmenims, grupėms ir organizacijoms, įrašytiems į Reglamento Nr. 2580/2001 priede esantį sąrašą arba numatytiems šios bendrosios pozicijos 3 straipsnyje, kurie gali kreiptis į Pirmosios instancijos teismą, kai yra minimi pagal EB sutartį priimtuose aktuose. Šiuo požiūriu apeliantai remiasi 2003 m. gegužės 15 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutartimi *Sison prieš Tarybą* (T-47/03 R, Rink. p. II-2047).

36 Kadangi aktas, dėl kurio kilo nurodoma žala, yra Tarybos aktas, kartu priimtas visų valstybių narių, ieškinys dėl žalos atlyginimo negalėjo būti pareikštas nacionaliniuose teismuose, kurie neturi kompetencijos jo nagrinėti, nes valstybių narių atsakomybė yra nedaloma.

37 Be to, teigiama, kad 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimo 2003/48/TVR dėl policijos ir teismų bendradarbiavimo kovojant su terorizmu konkrečių priemonių įgyvendinimo pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 4 straipsnį (OL L 16, 2003, p. 68) aštuntoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „šis sprendimas gerbia pagrindines teises ir principus, pripažintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje. Jokia šio sprendimo nuostata negali būti aiškinama kaip leidžianti pažeisti teisinę apsaugą, teikiamą Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP priede išvardytiems asmenims, grupėms ir organizacijomis pagal nacionalinę teisę".

38 Tarybos deklaracija dėl teisės į teisingumo atkūrimą, paaiškinta Sprendimo 2003/48 aštuntoje konstatuojamojoje dalyje, kartu su ES 6 straipsnio 2 dalimi yra tvirtas Bendrijos teismo kompetencijos patvirtinimo teisinis pagrindas. Todėl Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą, skundžiamoje nutartyje nurodydamas, kad jis neturėjo kompetencijos nagrinėti apeliantų reikalavimų atlyginti žalą.

39 Be to, apeliantai teigia, kad, siekdama kovoti su terorizmu, Taryba priėmė daug aktų, remdamasi įvairiais teisiniais pagrindais, siekdama atimti kai kurių asmenų, grupių ir organizacijų kategorijų teisę į efektyvią teisinę gynybą.

40 Taryba teigia, kad apeliacinis skundas nėra pagrįstas. Pirmosios instancijos teismas teisėtai manė, kad ES sutarties VI antraštinėje dalyje nėra numatyta jokia teisių gynimo priemonė, susijusi su žalos atlyginimu. Kadangi ginčas vyksta ne dėl Europos Bendrijos akto, o dėl akto, priimto pagal Sąjungą reglamentuojančias nuostatas, ieškinys dėl atsakomybės negali būti pareikštas remiantis EB 288 straipsniu. Taryba savo teiginį grindžia 1975 m. lapkričio 26 d. Sprendimu *Grands moulins des Antilles prieš Komisiją* (99/74, Rink. p. 1531, 17 punktas).

41 Sprendimo 2003/48 aštunta konstatuojamoji dalis yra susijusi tik su „pagal nacionalinę teisę", o ne pagal Bendrijos teisę teikiama apsauga. Nei šis aktas, nei Tarybos deklaracija dėl teisės į teisingumo atkūrimą Bendrijos teismui neleidžia nagrinėti apeliantų ieškinio dėl žalos atlyginimo, kuris nėra numatytas ES sutartyje.

42 Ispanijos Karalystė nurodo, kad 2001 m. gruodžio 19 d. Madrido *Audiencia Nacional, Juzgado Central de Instrucción nº 5* nutartimi *Gestoras Pro Amnistía* veikla buvo pripažinta neteisėta. Ispanijoje daug kartų teistas būtent už ginklų, šaudmenų ir sprogmenų laikymą J. M. Olano Olano, kurio atžvilgiu tas pats *Juzgado Central de Instrucción* išdavė tarptautinį arešto orderį, buvo Prancūzijos policijos sulaikytas 2001 m. gruodžio 3 d., perduotas Ispanijos valdžios institucijoms ir įkalintas Madride. J. Zelarain Errasti, kuris 2001 m. spalio 31 d. buvo sulaikytas dėl savo pareigų *Gestoras Pro Amnistía*, Ispanijos teisingumo institucijų yra kaltinamas procese, susijusiame su šia asociacija, ir kitame procese, susijusiame su naryste teroristinėje organizacijoje.

43 Dėl esmės Ispanijos Karalystė pritaria Tarybai. Apeliaciniame skunde nėra jokių duomenų, leidžiančių abejoti skundžiamos nutarties teisėtumu.

Teisingumo Teismo vertinimas

— Dėl apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su EB sutarties VI antraštinės dalies nuostatų pažeidimu

44 Iš ES 46 straipsnio išplaukia, kad EB ir EAEB sutarčių nuostatos, susijusios su Teisingumo Teismo kompetencija, ES sutarties VI antraštinei daliai taikomos tik „atsižvelgiant į ES 35 straipsnyje numatytas sąlygas".

45 Pastaroji nuostata numato, kad Teisingumo Teismas turi kompetenciją trimis atvejais. Pirma, pagal ES 35 straipsnio 1 dalį jis yra kompetentingas priimti prejudicinius sprendimus dėl pamatinių ir kitų sprendimų teisėtumo ir išaiškinimo, dėl konvencijų, sudarytų pagal ES sutarties VI antraštinę dalį, išaiškinimo ir jas įgyvendinančių priemonių teisėtumo ir išaiškinimo. Antra, 6 dalyje taip pat numatoma, kad Teisingumo Teismo kompetencijai priklauso pamatinių ir kitų sprendimų teisėtumo peržiūra valstybės narės arba Europos Bendrijų Komisijos iškeltose bylose dėl kompetencijos stokos, esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimo, ES sutarties arba bet kurios su jos taikymu susijusios teisės normos pažeidimo, arba piktnaudžiavimo įgaliojimais. Galiausiai 7 dalyje numatoma Teisingumo Teismo kompetencija spręsti visus valstybių narių ginčus dėl teisės aktų, priimtų pagal ES 34 straipsnio 2 dalį, išaiškinimo arba taikymo, jei per šešis mėnesius nuo to laiko, kai dėl tokio ginčo į Tarybą kreipėsi vienas iš jos narių, Taryba negali tokio ginčo išspręsti.

46 Pažymėtina, kad ES 35 straipsnis Teisingumo Teismui nesuteikia jokios kompetencijos nagrinėti ieškinių dėl žalos atlyginimo.

47 Be to, ES 41 straipsnio 1 dalis tarp Europos Bendrijos steigimo sutarties straipsnių, taikomų Europos Sąjungos sutarties VI antraštinėje dalyje numatytose srityse, nemini EB 288 straipsnio antrosios pastraipos, pagal kurią Bendrija pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią, eidami savo pareigas, padaro jos institucijos ar jų tarnautojai, nei EB 235 straipsnio, pagal kurį Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso spręsti ginčus, susijusius su žalos atlyginimu, numatytus EB 288 straipsnio antrojoje pastraipoje (pagal analogiją žr. 2005 m. kovo 15 d. Sprendimo *Ispanija prieš Eurojustą*, C-160/03, Rink. p. I-2077, 38 punktą).

48 Iš to, kas nurodyta, išplaukia, kad Pirmosios instancijos teismas savo nutartyje nepadarė teisės klaidos, nuspręsdamas, jog ES sutarties VI antraštinėje dalyje nėra numatytas joks ieškinys dėl žalos atlyginimo. Dėl šios priežasties šis apeliacinio skundo pagrindas atmestinas.

— Dėl apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teise į veiksmingą teisminę apsaugą

49 Pirmosios instancijos teisme apeliantai taip pat rėmėsi pagrindinių teisių paisymu ir pirmiausia teise į veiksmingą teisminę apsaugą, išplaukiančia iš ES 6 straipsnio 2 dalies. Jie iš esmės teigia neturintys jokios galimybės ginčyti *Gestoras Pro Amnistía* įrašymo į Bendrosios pozicijos 2001/931 priede esantį sąrašą ir kad skundžiama nutartis pažeidžia jų teisę į veiksmingą teisminę apsaugą.

50 Sąjungos atveju Sutartys nustatė teisių gynimo priemonių sistemą, kurioje Teisingumo Teismo kompetencija pagal ES 35 straipsnį yra siauresnė Europos Sąjungos sutarties VI antraštinės dalies taikymo srityje nei EB sutarties taikymo srityje (šia prasme žr. 2005 m. birželio 16 d. Sprendimo *Pupino*, C-105/03, Rink. p. I-5285, 35 punktą). Be to, V antraštinės dalies taikymo srityje ji dar siauresnė. Nors galima numatyti kitokią teisių gynimo būdų sistemą nei nustatyta Sutartyse, būtent deliktinės atsakomybės režimą, šiuo metu galiojančią sistemą prireikus pakeisti pagal ES 48 straipsnį yra kompetentingos valstybės narės.

51 Tačiau apeliantai negali pagrįstai teigti, kad jiems nesuteikiama jokia teisminė apsauga. Kaip išplaukia iš ES 6 straipsnio, Sąjunga yra grindžiama teisinės valstybės principu ir gerbia pagrindines teises kaip bendrus Bendrijos teisės principus. Iš to išplaukia, kad institucijos yra kontroliuojamos, kaip jų aktai atitinka sutartis ir bendruosius teisės principus ir kaip valstybės narės įgyvendina Sąjungos teisę.

52 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad ES 34 straipsnis numato, jog Taryba gali priimti įvairaus pobūdžio ir svarbos teisės aktus. Pagal ES 34 straipsnio 2 dalies a punktą Taryba gali „nustatyti bendras pozicijas, apibrėžiančias Sąjungos požiūrį konkrečiu klausimu“. Bendroji pozicija įpareigoja valstybes nares jos laikytis pagal sąžiningo bendradarbiavimo principą, kuris būtent numato, kad valstybės narės imasi visų atitinkamų bendrų ar specialių priemonių, kad užtikrintų įsipareigojimų pagal Europos Sąjungos teisę vykdymą (žr. minėto sprendimo *Pupino* 42 punktą). ES 37 straipsnis numato, kad valstybės narės gina bendras pozicijas „dalyvaudamos tarptautinėse organizacijose ir tarptautinėse konferencijose“. Tačiau bendroji pozicija savaime nesukelia teisinių pasekmių trečiųjų asmenų atžvilgiu. Dėl šios priežasties ES sutarties VI antraštine dalimi sukurtoje sistemoje tik dėl pamatinių sprendimų ir dėl sprendimų Teisingumo Teismui gali būti pateikiamas ieškinys dėl panaikinimo. ES 35 straipsnio 1 dalyje apibrėžta Teisingumo Teismo kompetencija

priimti prejudicinius sprendimus taip pat netaikoma bendrosioms pozicijoms, o yra susijusi tik su pamatinių sprendimų ir sprendimų teisėtumo bei išaiškinimo patikrinimu, konvencijų, sudarytų pagal VI antraštinę dalį, išaiškinimu ir jas įgyvendinančių priemonių teisėtumu bei išaiškinimu.

53 Nacionaliniams teismams numatydama galimybę Teisingumo Teismui pateikti ne prejudicinį klausimą dėl bendrosios pozicijos, o tik klausimą dėl aktų, numatytų ES 35 straipsnio 1 dalyje, ši sutartis aktais, dėl kurių galima pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, laiko visas Tarybos priimtas nuostatas, kuriomis siekiama sukurti teisinių pasekmių trečiųjų asmenų atžvilgiu. Kadangi Teisingumo Teismo prejudicinio sprendimo procedūra siekiama užtikrinti teisės laikymąsi aiškinant ir taikant sutartį, šiam tikslui prieštarautų siauras ES 35 straipsnio 1 dalies aiškinimas. Taigi galimybė su prejudiciniu klausimu kreiptis į Teisingumo Teismą turi būti suteikta dėl visų bet kokio pobūdžio ar formos Tarybos priimtų nuostatų, kuriomis siekiama sukurti teisinių pasekmių trečiųjų asmenų atžvilgiu (pagal analogiją žr. 1971 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, vadinamo „AETR“, 22/70, Rink. p. 263, 38–42 punktus ir 1997 m. kovo 20 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-57/95, Rink. p. I-1627, 7 ir tolesnius punktus).

54 Dėl šios priežasties bendroji pozicija, kurios apimtis dėl jos turinio yra platesnė nei ES sutartyje numatyta tokio tipo aktams, turi būti pateikiama Teisingumo Teismo kontrolei. Todėl jei nacionaliniam teismui, nagrinėjančiam bylą, kurioje netiesiogiai kyla ES 34 straipsnio pagrindu priimtos bendrosios pozicijos (kokia šioje byloje yra dalis Bendrosios pozicijos 2001/931 ir bet kuriuo atveju jos 4 straipsnis bei jos priedas) teisėtumo arba aiškinimo klausimas, kiltų rimtų abejonių dėl to, ar šia bendrąja pozicija realiai siekiama sukurti teisinių pasekmių trečiųjų asmenų atžvilgiu, jis galėtų prašyti Teisingumo Teismo priimti prejudicinį sprendimą ES 35 straipsnio numatytomis sąlygomis. Tokiu atveju Teisingumo Teismas prireikus turėtų konstatuoti, kad bendrąja pozicija siekiama sukurti teisinių pasekmių trečiųjų asmenų atžvilgiu, jai sugrąžinti tikrąją kvalifikaciją ir priimti prejudicinį sprendimą.

55 Teisingumo Teismas taip pat turi kompetenciją kontroliuoti tokių aktų teisėtumą, kai ieškinį ES 35 straipsnio 6 dalyje numatytomis sąlygomis pateikia valstybė narė arba Komisija.

56 Be to, reikia priminti, kad valstybės narės ir pirmiausia jų teismai vidaus procedūros normas, reglamentuojančias teisę pateikti ieškinį, turi aiškinti ir taikyti taip, kad fiziniai ir juridiniai asmenys galėtų užginčyti bet kurio sprendimo ar bet kurios kitos nacionalinės priemonės, susijusios su Europos Sąjungos akto rengimu arba taikymu jiems, teisėtumą ir prireikus prašyti atlyginti patirtą žalą.

57 Iš to išplaukia, jog apeliantai negali pagrįstai teigti, kad ginčijama bendroji pozicija, prieštaraudama veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimui, nepalieka jiems galimybės pateikti ieškinį ir kad skundžiama nutartis pažeidžia jų teisę į tokią apsaugą. Todėl šis apeliacinio skundo pagrindas yra atmestinas.

— Dėl apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su Tarybos deklaracijos, pateiktos jos 2001 m. gruodžio 18 d. Sprendime 15453/01, pažeidimu

58 Apeliantai Pirmosios instancijos teisme rėmėsi Tarybos deklaracija, pateikta jos 2001 m. gruodžio 18 d. Sprendime 15453/01, pagal kurią „Taryba, atsižvelgdama į Bendrosios pozicijos dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu 1 straipsnio 6 dalį ir Reglamento dėl specialų ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalį, primena, kad bet kokia padaryta klaida dėl numatytų asmenų, grupių ar organizacijų suteikia teisę šaliai, kuriai padaryta žala, reikalauti teisingumo atkūrimo."

59 Apeliantų teigimu, ši deklaracija aiškintina atsižvelgiant į 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimo 2003/48/TVR dėl policijos ir teismų bendradarbiavimo kovojant su terorizmu konkrečių priemonių įgyvendinimo aštuntą konstatuojamąją dalį, pagal kurią: „šis sprendimas gerbia pagrindines teises ir principus, pripažintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje. Jokia šio sprendimo nuostata negali būti aiškinama kaip leidžianti pažeisti teisinę apsaugą, teikiamą Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP priede išvardytiems asmenims, grupėms ir organizacijomis pagal nacionalinę teisę".

60 Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, jog tokios deklaracijos nepakanka, kad būtų sukurta taikomuose aktuose nenumatyta teisių gynimo priemonė, ir todėl jai negalima suteikti jokios teisinės galios, nei ja remtis aiškinant iš ES sutarties išplaukiančią teisę, jei, kaip šiuo atveju, nagrinėjamos nuostatos tekste deklaracijos turinys niekaip neišreikštas (šiuo klausimu žr. 1991 m. vasario 26 d. Sprendimo *Antonissen*, C-292/89, Rink. p. I-745, 18 punktą; 1997 m. gegužės 29 d. Sprendimo *VAG Sverige*, C-329/95, Rink. p. I-2675, 23 punktą ir 2004 m. birželio 24 d. Sprendimo *Heidelberger Bauchemie*, C-49/02, Rink. p. I-6129, 17 punktą).

61 Dėl šios priežasties Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos skundžiamoje nutartyje nuspręsdamas, jog Tarybos deklaracijos jos 2001 m. gruodžio 18 d. Sprendime 15453/01 nepakanka, kad Teisingumo Teismui būtų suteikta kompetencija nagrinėti ieškinį dėl žalos atlyginimo pagal ES sutarties VI antraštinę dalį.

62 Iš viso to, kas pasakyta, išplaukia, kad Pirmosios instancijos teismas savo nutartyje nepadarė teisės klaidos nuspręsdamas, jog jis akivaizdžiai neturi kompetencijos nagrinėti ieškinio dėl žalos atlyginimo, kuriuo prašoma atlyginti apeliantams tariamai padarytą žalą dėl *Gestoras Pro Amnistía* įtraukimo į Bendrosios pozicijos 2001/931, iš dalies pakeistos Bendrąja pozicija 2002/340 ir Bendrąja pozicija 2002/462, priede esantį sąrašą.

63 Kadangi nė vienas apeliacinio skundo pagrindas nėra pagrįstas, apeliacinį skundą reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

64 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Taryba prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas, o apeliantai pralaimėjo bylą, jie turi jas padengti.

65 Pagal 69 straipsnio 4 dalies pirmąją pastraipą, taip pat taikomą apeliacinėse bylose pagal minėtą 118 straipsnį, įstojusios į bylą valstybės narės pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Pagal šią nuostatą reikia nuspręsti, kad Ispanijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. **Priteisti iš *Gestoras Pro Amnistía*, J. M. Olano Olano ir J. Zelarain Errasti bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Ispanijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.